

A RENDÉSZETI TÖRVÉNY EGYES KÉRDÉSEI

1. A rendészeti törvény megalkotásának okai

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Rendészeti tv.) a magyar jogrendszer rendészeti területét érintő azon norma, amely első esetben szabályozta a meglehetősen szétszórta jogszabályokban fellelhető és a központi államigazgatáson kívüli rendészeti tevékenységeket. Jelen rövid tanulmány ennek az úttörő szereppel bíró törvénynek a keletkezési körülményeit, szerepét, tartalmát mutatja be.

„A rendészeti tevékenység, a közrend és közbiztonság fenntartása minden szuverén államban az egyik legfontosabb funkciója a kormányzásnak...”¹ Ezzel a gondolattal csak egyet lehet érteni, ugyanakkor eltérő megközelítéssel találkozhatunk a „rendészet tevékenység” tartalmi megítélésénél.

Rendészet tevékenység alatt „olyan, a politika és a gazdaság által külső mozgásában részben befolyásolt és a közbiztonság (közrend) védelmére irányuló, alapjaiban joghoz kötötten az erőszak monopóliumával fellépő tevékenységet értünk, amelynek sajátos szervezete és személyzete döntően az általános rendőrségnél, kisebb mértékben a közigazgatás egyéb meghatározott szerveinél funkcionál.”² A rendészet tárgya igazgatási értelemben csak a biztonság lehet, ezen tárgy védelmének az eszköze a legitim erőszak, míg a tárgy védelmét elsősorban a rendőrség látja el.³ Ezeket az alapkérdéseket csak a jog rendezheti.⁴

Jelen tanulmánynak nem feladata a rendészet, illetve a „rendvédelem” kifejezések egymáshoz való viszonyának vizsgálata. Annyi azonban – egyetértve Buzás Gáborral – leszögezhető: „Összegezve a rendészet klasszikus fogalmi elemeit, amelyek: a törvényes rend megőrzése, a rendbontás megelőzése, a törvényes rend visszaállítása, ... a rendvédelem kifejezés használata ... nem indokolható, értelmetlen.”⁵

Az Alkotmánybíróság – a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására hozza érkezett beadvány kapcsán az 56/1991. (XI.8.) AB határozatában – kimondta, hogy a jogalkotónak alapvető feladata, kötelessége a jogállamiság követelményeinek megfelelő jogalkotás. Ennek a jogalkotási kötelezettségnek standardjai közé tartozik a jognak való megfelelés, a polgárok számára történő elérhetőség,

¹ Nagy Judit: Rendészeti modellek, nemzetközi együttműködés. In: Korinek László (szerk.): Értekezések a rendészetről NKE RTK Budapest, 2015. 132. o.

² Balla Zoltán: A rendészet fogalma és rendszere, nemzetbiztonsági igazgatás. In: Korinek László (szerk.): Értekezések a rendészetről NKE RTK Budapest, 2015. 39. o.

³ Balla Zoltán: A rendészet kérdései. Belügyi Szemle, 2014/12. 5-19 o.

⁴ Bővebben: Szilvássy György Péter: Jogforrástani alapkérdések In.: Kilényi Géza – Hajas Barnabás (szerk.): Fejezetek az alkotmányjog köréből. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2005. 97-109.o.

⁵ Buzás Gábor: Gondolatok a közrendről, közbiztonságról, rendészetről és a rendőri intézkedésekről. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XV. Pécs, 2014. 113. o.

publikusság, a kiszámíthatóság, átláthatóság. Ezen elvek közül egyértelműen sérülnek a publikusság, a kiszámíthatóság, az átláthatóság elvei akkor, amikor a jogi tárgyat – esetünkben a biztonságot – több jogforrás szabályoz. A jogot destabilizálja, a hatósági jogalkalmazás hatékonyságát gyengíti, ha több törvény szabályoz közel azonos jogilag releváns társadalmi viszonyt, ráadásul a hasonló élethelyzeteket eltérő módon és eszközrendszerrel, más-más reparációs lehetőséggel. Sérül ilyenkor a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3.§-ában rögzített norma, amely kimondja: *„Az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.”*

A fenti követelménynek tett eleget a Rendészeti tv. A jogalkotói cél az volt, hogy az alábbiakban részletezett különféle jogszabályokban megjelenő, különböző rendészeti feladatokat ellátó jogalanyokkal összefüggő szabályok egységesítésre kerüljenek, vagyis az addigi hat (!) tárgybeli törvény egymástól eltérő koncepcióit egységesítse. Figyelemmel kellett a jogalkotónak lennie az adott rendészeti tartalmú tevékenység funkciójára is különösen azért, mert a rendészeti tevékenységet ellátó jogalanyok a rendészet első számú szervének, a rendőrségnek⁶ nyújtottak segítséget akkor, amikor az általuk észlelt szabálysértés, bűncselekmény vagy más jogellenes cselekmény észlelésekor rendészeti tartalmú intézkedéseket, kényszerintézkedéseket alkalmaztak. Erre figyelemmel a korábbi szabályozás széttagoltságának megszüntetése a rendőrséggel fennálló viszonyrendszer tárgyában is prioritást kapott. Ennek keretében egyes jogintézményeknél új szabályozási elemek beépítésével a jogalkotó egységes módon rendezte a különféle rendészeti (és rendészeti jellegű) szerveknél az állományba lépés feltételét, az alkalmazási feltételek fennállásának rendőrség általi ellenőrzését, a nyilvántartási, az intézkedési és kényszerintézkedési hatásköri szabályokat, a különlegesnek mondható panasznak, mint egyedi jogorvoslati intézménynek a kérdését, továbbá az alkalmassági vizsgálatot, együttműködési szabályokat.

2. A rendészeti feladatokat ellátó személyek köre és a fegyveres biztonsági őrség

A rendészeti szervek összességét ha egy nagy halmaznak tekintjük, akkor ebben elsősorban államigazgatási, illetve önkormányzati szerveket találhatunk, de rendészeti feladatokat lát el a törvényhozói hatalomhoz köthető, vagy a vállalkozói szférához tartozó szervezet is, sőt, jelen van az egyesületi konstrukció is. „A rendészeti feladatokat ellátó személyek” fogalmát a Rendészeti tv. hozta be a szaknyelvezetbe – helytelenül. Helytelenül, mivel „rendészeti feladatokat” minden olyan szervezet is ellát, amelyek egyébként a Rendészeti törvényben nem szerepelnek. Így az általános rendőrség és a Terrorelhárítási Központ, az Országgyűlési Őrség vagy a polgárőrség. Bizonyos rendészeti feladatot ugyanakkor csak meghatározott rendészeti szervezet láthat el, gondoljunk csak például a gyülekezési jogra. *„A rendőrség feladata a különböző rendezvények,*

⁶ A rendészet szervezeti rendszerén belül megkülönböztethetünk: elsődleges rendészeti szervet (ez az általános rendőrség), másodlagos rendészeti szerveket (Terrorelhárítási Központ, polgári nemzetbiztonság, büntetés-végrehajtás, Nemzeti Adó- és Vámhivatal pénzügyőri szervezete, Országgyűlési Őrség), rendészeti feladatokat ellátó egyéb közigazgatási szerveket (hivatásos katasztrófavédelem, közterület-felügyelet, fegyveres biztonsági őrőség, természetvédelmi őr, hegyőr, hivatásos vadász, erdészeti szakszemélyzet, halászati őr, mezőőr, önkormányzati segédfelügyelő) és nem közigazgatási rendészeti jellegű szerveket (őrző-védő társaságok, polgárőrség). Lásd bővebben: Balla Zoltán: A rendészet és a közigazgatás tartalmi összehasonlítása. Magyar Rendészet, 2014/4. 18-20. o.

demonstrációk biztosításában való részvétel".⁷ Ez a részvétel a gyülekezési joggal összefüggő valamennyi és a biztonsággal összefüggő hatósági jogkör alkalmazását jelenti. Érdekessége a kérdésnek, hogy ugyan a kényszerintézkedéssel összefüggő jogkörök csak rendőrségi fellépésben jelentkezhetnek, de kiegészítő rendészeti feladatokat más szervek is – pl. a nemzetbiztonság polgári tagozata, a közterület-felügyelet – elláthatnak.

A jogalkotó „a rendészeti feladatokat ellátó személyek” körét tulajdonképpen azon jogalanyokhoz köti, akik a rendészet által védett jogi tárgy, a biztonság fenntartásához az elsődleges rendészeti szervhez (általános rendőrség) és a másodlagos rendészeti szervekhez (pl. Terrorelhárítási Központ, polgári nemzetbiztonsági szolgálat) képest rendelkeznek ugyan kényszerítő eszközökkel, de jóval szerényebb mértékben. Erre tekintettel nevezhetjük ezeket a „személyeket” rendészeti feladatokat ellátó egyéb közigazgatási szerveknek. Ebbe a körbe sorolható:

- a) a közterületi rend, a tömegközlekedési eszközök használati rendjének fenntartására, az önkormányzati vagyon védelmére hivatott közterület-felügyelet,
- b) a halállomány és élőhelyeik, a halászati berendezések védelmét ellátó halászati őr,
- c) a szőlőterületeket őrző hegyőr,
- d) a termőföldeket, a természeti és termékeket, felszereléseket, eszközöket, haszonállatokat védő mezőőr,
- e) a természeti értékekre vigyázó természetvédelmi őr,
- f) a helyi jelentőségű védett természeti értékeket védő önkormányzati természetvédelmi őr,
- g) az erdővédelmet ellátó erdővédelmi szolgálat,
- h) a vad és élőhelyét védő hivatásos vadász,
- i) az erdő és javainak védelmére hivatott erdészeti szakszemélyzet.

Nem tudni mi lehetett a racionális oka annak, hogy a Rendészeti tv. előkészítői a fenti felsorolásból kihagyták a fegyveres biztonsági őrseget. Ez azért érthetetlen, mert a fegyveres biztonsági őrseget az állami és önkormányzati vagyon őrzésével pontosan olyan jellegű feladatot lát el, mint a többi rendészeti feladatot ellátó személy, másrészt kísérteties egyezés állapítható meg a felsorolt és a kihagyott jogalanyok által alkalmazható kényszerintézkedések eszközrendszerében (Izd.: 1997. évi CLIX. törvényt a fegyveres biztonsági őrsegről és a 27/1998. (VI. 10.) BM rendeletet).

3. Intézkedések, kényszerítő eszközök a Rendészeti törvény hatályosulása előtt és után

A rendészeti szervek népesedő családjában a legtöbb intézkedést és kényszerítő eszközt az általános rendőrség használhatja. Pontosán ezért nevezhetjük elsődleges rendészeti szervnek.

A többi rendészeti szerv esetében nagyságrenddel kevesebb a biztonság védelmére szolgáló intézkedési, kényszerintézkedési hatáskör. Érdekes sajátossága ennek a kérdésnek a katasztrófavédelmi szolgálat tagja, aki szintén rendészeti funkciót lát el, de ehhez a tárgybeli törvény mégsem csatolt közvetlenül egyetlen intézkedési, kényszerintézkedési jogkört sem. Ennek értelmében a katasztrófavédelem a biztonság védelmében minden esetben csak egy másik, rendészeti szervezetjellemezően az általános rendőrséget felkérve

⁷ Merkl Zoltán: A gyülekezési jog hatása a rendőri intézkedésekre, a változások indokai, Belügyi Szemle 2015/5. 36. o.

léphet fel rendészeti értelemben vett intézkedése érvényesítésére. Ugyanakkor azért indokolt valamelyest a katasztrófavédelmet a rendészet rendszerébe sorolni, mert a központi államigazgatási szervekről, valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. tv. 1.§ (5) bekezdés d.) pontjára és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényre figyelemmel a szervezet és annak tagja klasszikusan köthető a közbiztonság védelméhez. Tevékenysége, hatásköri listája egyértelműen biztonságra orientált szervvé teszi. Az alábbiakban a Rendészeti törvényben nevesített intézkedéseket és kényszerintézkedéseket tekintjük át.⁸

3.1. A természetvédelmi őr

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	szolgálati kutya	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	bilincs	<i>bilincs</i>
ruházat átvizsgálása	<i>ruházat átvizsgálása</i>	sokkoló	-
csomag átvizsgálása	<i>csomag átvizsgálása</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
jármű átvizsgálása	<i>jármű átvizsgálása</i>	szolgálati maroklöfegyver	<i>szolgálati maroklöfegyver</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
előállítás	<i>előállítás</i>		

Mint azt a táblázat is mutatja, a Rendészeti törvény értelmében a természetvédelmi őr a kényszerítő eszközök közül elektromos sokkolt a korábbi szabályozással ellentétben nem alkalmazhat, azonban a rendelkezésre áll kényszerítő eszközök köre kibővült a kizárólag önvédelmi célból használható rendőrbottal. A kényszerítő eszközök vonatkozásában kiemelendő még, hogy a korábbi szabályozás a cselekvésre vagy annak abbahagyására kényszerítés vonatkozásában pórázon vagy anélkül, szájkosárral ellátott szolgálati kutya, támadás megakadályozására vagy az ellenszegülés megtörésére pórázon vezetett szájkosár nélküli szolgálati kutya alkalmazását is lehetővé tette, míg a Rendészeti törvény értelmében valamennyi rendészeti feladatot ellátó személy – így a természetvédelmi őr is – csupán önvédelmi célból alkalmazhat szolgálati kutyát. A Rendészeti törvény alapján természetvédelmi őr előállítási joga – figyelemmel arra, hogy a feladatait sok esetben lakott területtől messze látja el – az ellenszegülést követően is fennáll, így az ellenszegülő személyt a rendőrségre ellenszegülés esetén is előállíthatja.

⁸ Kálmán Gergely PhD hallgató „Rendészeti törvény elemzése” c. kéziratának felhasználásával

3.2. Önkormányzati természetvédelmi őr

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	-	<i>bilincs</i>
-	<i>ruházat átvizsgálása</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
-	<i>csomag átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
-	<i>jármű átvizsgálása</i>		
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
-	<i>előállítás (korl.)</i>		

Az önkormányzati természetvédelmi őr intézkedései bővülnek a korábban hatályos szabályozáshoz képest: a Rendészeti törvény értelmében jogosult ruházat, csomag és jármű átvizsgálására, valamint az előállításra, ehhez azonban ellenszegülés esetén a rendőrség segítségét igénybe kell vennie. Az önkormányzati természetvédelmi őr által alkalmazható kényszerítő eszközök köre is kiegészül, új elemként jelenik meg a bilincs, valamint a kizárólag önvédelmi célból alkalmazható szolgálati kutya, rendőrbot.

3.3. Mezőőr

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	-	<i>bilincs</i>
ruházat átvizsgálása	<i>ruházat átvizsgálása</i>	sokkoló	-
csomag átvizsgálása	<i>csomag átvizsgálása</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
-	<i>jármű átvizsgálása</i>	sörétes lőfegyver	<i>sörétes lőfegyver</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
bekísérni	<i>előállítás</i>		

A közalkalmazotti jogviszonyban álló mezőőr intézkedései bővülnek a korábban hatályos szabályozáshoz képest: a Rendészeti törvény értelmében jogosult ruházat, csomag és jármű átvizsgálására is, emellett a meglehetősen nehezen értelmezhető bekísérés helyett a Rendészeti törvény a mezőőrt is felruhazza az előállítás jogával, az előállítás végrehajtásához azonban ellenszegülés esetén a rendőrség segítségét igénybe kell vennie. Az érintett személyi kör által alkalmazható kényszerítő eszközök köre is kiegészül, új elemként jelenik meg a bilincs, valamint a kizárólag önvédelmi célból alkalmazható szolgálati kutya és rendőrbot.

A nem közalkalmazotti jogviszonyban álló mezőőr a Rendészeti törvény értelmében az intézkedések tekintetében a jogellenes cselekmény abbahagyásra történő felszólításra, személy visszatartására, dolog ideiglenes elvételére, igazoltatásra, csomag, jármű és az érintett beleegyezéséhez kötött ruházatátvizsgálásra jogosult, míg a kényszerítő eszközök tekintetében testi kényszer, vegyi eszköz, valamint kizárólag önvédelmi célból szolgálati kutya és rendőrbot alkalmazására, valamint sörétes lőfegyver viselésére kap felhatalmazást.

3.4. Közterület-felügyelő

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	-	<i>bilincs</i>
-	<i>ruházat átvizsgálása</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
-	<i>csomag átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
-	<i>jármű átvizsgálása</i>		
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>		
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
előállítás	<i>előállítás (korl.)</i>		

A közterület-felügyelő intézkedési jogosultsága a ruházat, csomag és járműátvizsgálással, az általa alkalmazható kényszerítő eszközök köre a bilinccsel és a kizárólag önvédelmi célból alkalmazható rendőrbottal egészül ki. Megjegyzendő, hogy a Kftv. korábban lehetőséget adott szolgálati kutya vagyónvédelmi célú alkalmazására is, azonban a Rendészeti törvény jelenleg a kényszerítő eszköz e fajtáját csupán önvédelmi célból engedélyez használni.

3.5. Az erdővédelmi szolgálat tagja

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	szolgálati kutya	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	-	<i>bilincs</i>
-	<i>ruházat átvizsgálása</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
-	<i>csomag átvizsgálása</i>	maroklőfegyver	<i>maroklőfegyver</i>
jármű átvizsgálása	<i>jármű átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>		
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
előállítás	<i>előállítás (korl.)</i>		

Az erdővédelmi szolgálat tagjának intézkedési jogosultsága a csomagátvizsgálással, az általa alkalmazható kényszerítő eszközök köre pedig a bilinccsel

és a kizárólag önvédelmi célból használható rendőrbottal egészül ki, gáz- és riasztófegyver alkalmazására azonban a Rendészeti törvény alapján a továbbiakban nem jogosult. Fontos megjegyezni, hogy míg az Evt. az erdővédelmi szolgálat tagját az ellene irányuló támadás megakadályozása mellett a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenállás megtörése céljából is felruházta szolgálati kutya alkalmazására, addig a Rendészeti törvény értelmében szolgálati kutya kizárólag önvédelmi célból használható. Kiemelendő az is, hogy az Evt. az erdővédelmi szolgálat tagját korlátozás nélkül ruházta fel az előállítás végrehajtására, ugyanakkor a Rendészeti törvény ellenszegülés esetén arra kötelezi, hogy ennek során vegye igénybe a rendőrség segítségét.

3.6. Erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
személyazonosság igazolására felhívni	<i>igazoltatni</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
-	<i>csomagot átvizsgálni</i>	gáz- és riasztófegyver	-
jármű átvizsgálása	<i>jármű átvizsgálása</i>	maroklőfegyver	<i>maroklőfegyver</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		

Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagjának intézkedési jogosultsága az igazoltatással, valamint a csomag- és az érintett beleegyezéséhez kötött ruházatátvizsgálással, az általa alkalmazható kényszerítő eszközök köre pedig a kizárólag önvédelmi célból használható rendőrbottal egészül ki, gáz- és riasztófegyver alkalmazására azonban a Rendészeti törvény alapján a továbbiakban nem jogosult. Az Evt. az erdészeti szakszemélyzet tagját az ellene irányuló támadás megakadályozása mellett a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenállás megtörése céljából is felruházta szolgálati kutya alkalmazására, a Rendészeti törvény értelmében azonban szolgálati kutya kizárólag önvédelmi célból használható.

3.7. A hivatásos vadász

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
visszatartás	<i>visszatartás</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
személyazonosság igazolására felhívás	<i>igazoltatás</i>	maroklőfegyver	<i>maroklőfegyver</i>
-	<i>csomag átvizsgálása</i>	vadászlőfegyver	<i>vadászlőfegyver</i>
jármű átvizsgálása	<i>jármű átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		

A hivatásos vadász intézkedési jogosultsága az igazoltatással, a csomagátvizsgálással, a jármű megállítással, és az érintett beleegyezéséhez kötött ruházatátvizsgálással, az általa alkalmazható kényszerítő eszközök köre pedig a testi kényszerrel és a kizárólag önvédelmi célból használható rendőrbottal és szolgálati kutyával egészül ki.

3.8. A halászati őr

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
ruházat átvizsgálása	-	sörétes lőfegyver	<i>sörétes lőfegyver</i>
csomag átvizsgálása	<i>csomag átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
jármű átvizsgálás	<i>jármű átvizsgálása</i>	-	<i>bilincs</i>
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>		
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
bekísérni	-		

A halászati őr intézkedései bővülnek a korábban hatályos szabályozáshoz képest; a Rendészeti törvény értelmében jogosult csomag, jármű és – amennyiben közalkalmazotti jogviszonyban áll az érintett beleegyezéséhez nem kötött, ellenkező esetben az eljárás alá vont beleegyezéséhez kötött – ruházatátvizsgálására is, emellett a meglehetősen nehezen értelmezhető bekísérés helyett a Rendészeti törvény a közalkalmazotti jogviszonyban álló halászati őrt is felruhazza az előállítás jogával, az előállítás végrehajtásához azonban ellenszegülés esetén a rendőrség segítségét igénybe kell vennie. Az érintett személyi kör által alkalmazható kényszerítő eszközök köre is kiegészül, új elemként jelenik meg a közalkalmazott által használható bilincs, valamint a kizárólag önvédelmi célból – jogviszonyra tekintett nélkül – alkalmazhat szolgálati kutya és rendőrbot.

3.9. A hegyőr

Intézkedések		Kényszerítő eszközök	
Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>	Korábban hatályos	<i>Rendészeti tv.</i>
abbahagyásra felszólítás	<i>abbahagyásra felszólítás</i>	testi erő	<i>testi kényszer</i>
feltartóztatás	<i>visszatartás</i>	-	<i>szolgálati kutya</i>
igazoltatás	<i>igazoltatás</i>	vegyi eszköz	<i>vegyi eszköz</i>
ruházat átvizsgálása	-	sörétes lőfegyver	<i>sörétes lőfegyver</i>
csomag átvizsgálása	<i>csomag átvizsgálása</i>	-	<i>rendőrbot</i>
-	<i>jármű átvizsgálása</i>		
jármű feltartóztatása	<i>jármű megállítása</i>		
eszköz visszatartása	<i>dolog ideiglenes elvétele</i>		
bekísérni	-		

A hegyőr intézkedési jogosultsága a csomag, a jármű és az érintett beleegyezéséhez kötött ruházatátvizsgálással egészül ki, ugyanakkor nem rendelkezik a korábban biztosított bekísérés jogosultságával. A kényszerítő eszközei bővülnek, mivel a feladatai ellátása során – kizárólag önvédelmi célból – szolgálati kutyát és rendőrbotot is tarthat magánál.

Összegezeként megállapítható, hogy a Rendészeti törvény minden általa nevesített rendészeti feladatokat ellátó személy esetében biztosít bizonyos hatásköröket. Hívhatjuk ezeket a rendészeti feladatokat ellátó személyek standard jogköreinek. Ezek a következők:

- a jogellenes cselekmény abbahagyására történő felszólítás,
- a jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása,
- a tetten ért személy visszatartása,
- az igazoltatás,
- gyanú esetén a csomag és jármű átvizsgálása,
- testi kényszer alkalmazása,
- vegyi eszköz alkalmazása.

Figyelemmel Magyarország elmúlt évtizedek alatt lényegében nem változó közbiztonságára, leszögezhető: a fenti standard jogkörök bővítése nem indokolt!

A fenti tanulmány a kialakulóban levő rendészettudományt kívánja segíteni. „Az elmúlt tíz évben a rendészet szakmai és civil szervezeteinek törekvései 2012-ben fontos határkövet léptek át, ugyanis a MAB 2012/8/III/2/2. (212. 09. 28.) sz. határozatával a rendészettudományt tudományágként elismerte, de ugyanakkor határozatában szükségesnek tartotta a tartalmi és formai követelmények kidolgozását, s később a 2012/10/V/2. sz. határozatában ezt megerősítette.”⁹ Ennek tükrében kiemelt fontossággal bír minden rendészeti tevékenységet folytató szervezet elemzése. Sőt azoké is, amelyeket vehetünk

⁹ Sallai János: A rendészet fogalmának kialakulása és történetének áttekintése. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Rendészettudományi gondolatok. Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 2014. 55.o.

akár „pszeudó rendészeti” szervnek. „A külföldi személyekre vonatkozó jogi rendelkezések összefoglaló megnevezésére a magyar jogirodalomban két fogalom, az idegenjog és az idegenrendészet vált használatossá az elmúlt évszázadban. E kifejezéseknek ugyanakkor nem azonos a jelentéstartalmuk, azok szinonimaként nem használhatóak...”¹⁰ Egyet lehet érteni a szerzővel, az „idegenrendészet” nem viseli magán a rendészet fent nevezett ismérveit „pszeudó rendészeti” szerv. De ennek a kérdésnek az alapos és többirányú elemzése egy másik tanulmány feladata. Mindenesetre a kialakulóban levő rendészettudománynak mint rendszernek törekednie kell lennie a validitásra, vagyis arra, hogy „a tőle elvárt követelményeket meghatározott rendeltetésszerű felhasználás mellett ... objektív alapon”¹¹ produkálja.

¹⁰ Hautzinger Zoltán: Idegenjog kontra idegenrendészet. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Rendészettudományi gondolatok. Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 2014. 113. o.

¹¹ Várdai Viktória Jáde: A szakértői vélemények megbízhatósága és a validitás. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. Pécs, 2013. 368. o.